

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL :
ORADEA
Fővárosi M. Viteazul
(Nagypiac tér) 11/a
TELEFON : 670.
Megjelenik
minden pénteken.

NÉPÜNK

ZSIDÓ HETILAP

Előfizetési árak :	
BELFÖLDÖN	
1 évre	160 L.
1/2	80 „
1/4 „	40 „
KÜLFÖLDÖN	
1 évre	
Magyarország P 10.	
Slovensko	Ck 60.
Austria	S. 12.
Jugoszlávia	D. 100.

Gömbös Gyula megtérése

Magyarország hadügyminisztere, a híres Gömbös Gyula legutóbbi beszédeiben egészen új és meglepő hurokat penget. Jöjjön a magyar zsidóság — mondja — és dolgozzék együtt a többi magyarsággal, hiszen egy eszméért dolgoznak. Valóban frappíroz mindenkit a keménykezű magyar hadügyminiszter szerelmi vallomása a zsidóság felé, holott, mint tudjuk néhány évvel ezelőtt még ő képviselte legintranzigesebben a fajmagyar álláspontot, mely kulturáltabb eszközökkel ugyan, de a szélső antiszemizmust hirdette.

Ugy érezzük, hogy jogunk van erről az eseményről megemlékezni több okból.

Mindenekelőtt nem osztjuk Dr. Dési Géza véleményét, ki új korszak kezdetének hirdeti Gömbös miniszter ur megnyilatkozását. Mi nem érezzük ki szavaiból az őszinteséget, mert a valóságban még nagyon távol áll a magyar zsidóság attól, hogy jogait, emberi és állampolgári jogait maradéktalanul érvényesíthesse. Gömbös megnyilatkozását mindenestre lépésnek lehet nevezni, mely a konszolidáció felé vezető utat mutatja a magyar jövőben.

Ugy érezzük, hogy a romániai zsidóság üldöztetése sokat lendít a magyar zsidóság helyzetén. Első pillanatra talán meglepő állításunk, de az önmagát ismétlő történelem arra tanít bennünket, hogy mikor a zsidóságot egyik szomszéd országban üldözték, akkor a másik országban javult helyzetük. Ez logikus is. Egyrészt, mert ha más követ el hibát, — amint most a románok követik el országvilág előtt, — akkor jobban konstatálhatják a magyar felelős államférfiak, hogy mit jelent az antiszemizmus fellobbanása a nyugati államok vezető politikusaiknak, pénzembereinek prizmján keresztül. Másrészt a magyar államférfiak kezdenek belenyugodni abba, hogy az a néhány százezer zsidó, mely a trianoni határokon belül él és dolgozik, oly determináció, melyen változtatni nem lehet. Az államgépezet vezetését és mindenfelé ahol a régi rendi Magyarország elszegényedett zsenitjeit és más nemzsidóit elhelyezheti, biztosítottak tudja. A nyugalmasabb évek arra is rávezették Gömbösékét, hogy a zsidóság konstruktív réteget jelent a befogadó nép számára, mellyel karöltve több eredményt tud elérni, mintha ellene dolgozik és némán tűrő ellenségként kezeli. Ez is jobb belátásra kényszerítette a felelős tényezőket, kik röviddel ezelőtt még más hurokat pengettek.

Kétségtelenül örvendetes a magyar belpolitika ily kedvező fordulata s ha szerény, nem túlbecsülendő kezdet is, de mégis derengést jelent és talán az a sok jogtalanság, numerus klauzus és egyebek lassankint eliminálódni fognak az elkövetkezendő esztendők folyamán. Vajha a felelős romániai államférfiak részéről is éreznénk több belátást és megértést és megszűnne mindaz, melyet jelenleg oly fájdalommal érzünk testünkön.

Dr. Dési Géza magyar képviselő, ki a kormánypart zsidója, cikket írt a Gömbös beszéddel kapcsolatban, melyben tulbecsüli a Gömbös-féle nyilatkozat jelentőségét és szuperlatívuszokban ömlelg a magyar zsidóság honszeretéről. De nem is ez a lényeg. Cikkében, mely egy pesti felekezet lapban látott napvilágot, azt is írja, hogy Uj Magyarország csakis úgy születhetik meg, ha feltámasztják a Régi Magyarországot. Ha ezzel a békebeli magyar toleranciára gondol, akkor mindenben

osztjuk nézetét, mert a világ zsidóságának talán sehol oly jó dolga nem volt, mint épen a Régi Magyarországon. Kétségtelen, hogy a konszolidált Magyarország, mely alatt az Uj Magyarországot érti, csak akkor valósulhat meg valóban, ha a régi tolerancia ismét virulni fog, de nem paragrafusok között bujkáltan és nem a mondvacsinált egyenlőség, hanem tényleges, százperentes egyetértés. Ha ezt gondolja Dr. Dési Géza, akkor mi, más országhatárokon belül élő zsidók ezt őszintén várjuk és kívánjuk és Magyarország régi nagyságának legfontosabb utjelzőjének tartjuk. De ha Dr. Dési Géza ezt a régi zsidó asszimilációs ideológiával gondolja elérhetni, akkor innen ijenjük neki és mindazoknak, kik ma látható fejei a magyar zsidóságnak, hogy bennünket, az utóbbi tizenkét esztendő keservesége másra tanított. Több gerincet magyar zsidók és az univerzális zsidóság problémái iránti több megértést. Mert bennünk sokszorozottabban él az egyetemes zsidóság minden fájdalma és szenvedése, mint a magyar zsidóságban. Erre tanított meg bennünket, — többek között — a legutóbbi évtized.

Megmondjuk őszintén, a mi itteni keserveink között nem érezzük elég melegnek a szeretetnek és együttérzésnek azt a fokát, melyet a mai magyarországi zsidóságtól, mint régi sorstestvéreinktől jogosan el is várhatnánk. Náluk dereng már a hajnal? Akkor ezerszer fontosabb számunkra, hogy érezzük szeretetüknek, odaadó figyelmüknek apró és nagy jeleit, mint bármikor.

Gömbös miniszter ur beszédéhez ez a reflexiónk. Örvendünk szívünk egész melegével a szomszédállam zsidóságának sorsa jobbrafordulásán, de nem mulasztjuk el ez alkalommal hangsúlyozni, hogy elvárjuk az Uj Magyarország régi és új zsidóságától, hogy több melegséggel és több szeretettel nézzék a mi keserves élet-halálküzdelmünket, úgy ahogy érezzük ezt az amerikai, angol, francia és német zsidóság részéről. S míg ezt szorongva reméljük, közben várjuk, nagyon várjuk, sőt elvárjuk, hogy derengjen már nálunk is a jobb belátás, legalább annyira, mint a szomszédos Magyarországon.

Leitner Zoltán

Az antiszemita frontról

Bukarestből jelentik. A Besszarábiában lévő Sturzești községben, újból fellángolt az antiszemita izgatás. Szombat éjjel 2 óraker feltörték Jardovschi Soil kereskedő lakásának ajtaját és behatoltak a lakásba, ahol a hálószobába ott találták a kereskedőt és a feleségét. A támadók azt kiabálták a halálra rémült házaspár felé:

— Mi cuzisták vagyunk és azért jöttünk, hogy végezzünk veletek. Rajtatok kezdtek és a falu valamennyi zsidója úgy jár mint ti.

Erre két revolverlövést adtak le a kereskedőre és a feleségére, amelyek azonban nem találtak. Vasbotokkal estek nekik és véresre verték őket, majd a lakásberendezést teljesen összerombolták. A mérénylők azután nyugodtan távoztak, mert a községnek nincsen csendőrsége. A község többi zsidó családja nem várta be a bejelentett látogatást, hanem még azon éjjel pánikszertlen menekültek a községből.

Báltiból jeientik, Szerda éjjel Sängeri-Noi-ban 12 cuzista Rothstein M.-nek házába behatolt, az egész családot súlyosan bántalmazta és Rothsteint három revolvergolyóval megsebesítette. A cuzista bestiák a súlyosan sebesült embert ezután kicipeltek házából és fején a náluk levő botokkal életveszélyesen bántalmazták. A huligánok közül kettőnek a személyazonosságát megállapították, még pedig az ismert két cuzista izgató: Chirusa és Chitroga személyében.

A külföldi zsidóság válasza

Mindentúvé eljut — akármilyen óvatosan szövegezi is meg a Rador tudósításait — annak a szörnyű vandalizmusnak a híre, amit Románia aranyifjusága és jövő miniszterei minden morált félredobva, nap-nap után véghezvisznek.

A nyomdász-karok már elfáradtak a hosszú atrocitás sorozatok szedésétől és a távirati jelentések még egyre ontják az újabb antiszemita villongások adatait.

A napokban Csehszlovákia zsidósága hördült fel és emelte fel tiltakozó hangját az ellen, ami a Román-Királyságban történik.

Az egész kulturvilág megbotránkozással látja a primitív ösztönök eme garázdalkodásait, de nem kevésbé szól megbotránkozásuk a kormányhatalom ellen, aki erélyes nyilatkozatokon kívül, alig hogy gondol komoly megtorlásra.

A zsidóság évszázados kulturszentségei esnek a tűz és hamu martalékaul és vigyorgó embercsordák láncolják körül az elégett Tórafoszlányokat. A falvakban pedig védtelen és békésen dolgozó családok, ártatlan gyermekek, tehetetlen öregek és nők vannak a legelvetemedett bestiálitásnak kiszolgáltatva.

Ez történik a keresztény időszámítás 1930-ik esztendéjében Romániában.

Szomorú mérleg

Tizenkét éve éppen, hogy Pétervárott, a város 100 leggazdagabb s áldozatra kész zsidója részvénytársaságot alakított, szállodák és szanatóriumok építésére Erec Jisraelben. Azután jöttek forradalmak, felfordulások, diktaturák, éhségblokádok, programok és megint programok.

Régi dal, ismert dal, melynek a refrénje mindig sóhaj. De egy pillanatra mindenkép érdemes megállni ama hírnél, mely most a jeruzsálemi lapokban megjelent. T. i. az említett társaság mostanában közölte mérlegét. Nem a tőkéről, hanem embereiről. T. i. pár hónappal ezelőtt kimondták a társaság feloszlását és felszólították a részvényeseket, hogy jelentkezzenek. Nagy részüket előbb fel kellett kutatni. Ime a kutatás eredménye:

Az orosz főváros 100 leggazdagabb zsidójából 12 év alatt 40 börtönben halt meg, 20 Szibériába van

számúzve, 26 pogromoknál veszítette életét, 8 mint koldus tengődik Oroszországban, 6-ot eréc-jisraeli rokonaik vettek magukhoz.

Az orosz zsidóság 100 vezetője mint emberbarát ült 22 év előtt együtt. És ha ugyan-e férfiakat ma hívjuk, 66 nem felelhet, 20 láncba verve, mint valami gonosztevő Szibériában, 14 pedig hallgatva emeli aszott kolduskezét . . .

**Olvassátok
Fizessétek elő
Hirdessétek
Terjesszétek a**

! „Népünk”

heti lapot, mely a vallásos zsidóság egyetlen magyar nyelvű lapja

Mizrachi nagygyűlés Bécsben

A múlt héten tartotta meg a Mizrachi Világorganizáció legfelsőbb tanácsa Bécsben konferenciáját, melyen a jeruzsálemi kiküldöttökön kívül a világ minden részéből megjelentek a Mizrachi képviselők, hol a szervezetet érdeklő fontos határozatokat hoztak. Lapunk szűk terjedelme folytán a konferencia lefolyását és a fontosabb szervezeti határozatokat legközelebbi számunkban hozzuk.

Ezuttal az elmúlt hét folyamán Koppel Blum elnöklete alatt a bécsi „Hotel Continental” dísztermében, óriási érdeklődés mellett lefolyt nagy meeting lefolyását közöljük az osztrák Ceiré Mizrachi rendezésében, amelyen a Mizrachi-Executive Wienben ülésező kitűnőségei is résztvettek.

Legelsőnek *Osztrovszky* palesztinai rabbi, a Vaad Leumi alelnöke beszélt. Örömeinek ad kifejezést, hogy a wieni zsidóság oly nagy érdeklődést mutat az erעי helyzet iránt. Biztosíthat mindenkit, hogy az ott élő 160.000 zsidó teljes együttérzéssel dolgozik Palesztina ujjáépítésén, amit ellenfeleink csak késtelment, de megakadályozni sohasem tudnak. *Rabbi Seew Gold* New-Yorkból, aki éppen palesztinai körútjából érkezett vissza, az ottani zsidóság üdvözlését tolmácsolja. Azt hitte, hogy ottan egy elfáradt, kétségbeesett zsidóságot fog találni, ahelyett egy boldog, örvendező, munkakedvtől duzzadó népet látott, amely érzi és tudja, hogy eddig csak az volt a hiba, mert lassabb tempóba vélték felépíteni az Országukat, most azonban ennek meggyorsítását tűzte ki célul, melynek biztos sikerében egyek vagyunk.

Rabbi J. Bermann Jeruzsálemből, a Mizrachi iskola-bizottság vezetője szólalt fel ezután, aki a Mizrachi nevelés fontosságát ecseteli és biztosít arról, hogy az a generáció, aki e szellemben nevelkedik, záloga annak, hogy Palesztina vallási értelemben is zsidó lesz. A mi jogainkat Palesztinára nézve, senki sem vonhatja kétségbe, mert mi dolgoztunk érte, míg az arabok semmit sem tettek annak fellendítéséért. *Több földre, több pénzre, több praktikusabb munkára és több emberre van szükségünk és akkor célunkat biztosan elértük!*

Lazarus Barth — a cionista Executive tagja — lelkes szavakban appellál a hallgatósághoz, hogy ne csak szalmaláng legyen jelenlegi lelkesedésük, hanem mindenki vonja le kötelességének konzek-

venciáit az itt elhangzottakból és teljesítse a jisuv feléje kiáltó követeléseit.

Végül a Világ-Mizrachi elnöke, *Rav Meir Berlin* szól a közönséghez, amely áhitattal hallgatta, — az idő előrehaladottsága dacára is — szavait. Az építési munka — ugymond — Palesztinában az utóbbi évben megerősödött, mert az ottaniak hittel és bizakodással dolgoznak. A Galuth zsidói szintén megvannak elégedve a munka eredményeivel. és szintén biznak a szebb jövőben. Azonban nemes cselekedet-e a zsidók milliós részéről, amint részvételül nézik Palesztina ujjáépítését? Ne legyenek türelmetlenek, felelősséget érezzenek, együtt dolgozzanak, ottan és mindenütt ahol lehetséges.

Mert Palesztina nemcsak az ottlakó 160.000 zsidó birtoka, tulajdona az a világ összes zsidóinak. Miért ne vegyenek tehát részt a mi fájdalmainkban és miért ne osztozzanak gondjainkban?

Igaz, a jelenlegi politikai helyzet nem kedvező a mi akarásainknak, de ezelőtt 25 évvel még neveléses is volt a politikai cionizmus, mégis akarral és hittel dolgoztunk népünk felszabadításán.

És tudomására kell adnunk mindenkinek, hogyha az összes ajtókat is bezárják, akkor az ablakokon keresztül fogunk bemászni, mert Palesztina nekünk létérdekünk!!

Palesztinának a gazdasági helyzete oly kitűnő, hogyha azt nem Erec-Jiszráelnek hívnák, akkor az asszimiláns zsidóság örömmel menne oda, így azonban látol tartja magát. Nekünk azonban tudnunk kell, hogy az a mi nemzeti létünk alapja és így fokozottabban kell saját magunkért dolgozni. Nekünk Palesztinát nagyvá kell tenni, nemcsak földrajzilag, nemcsak azzal, hogy Transjordániáért is harcolunk, hanem gazdaságilag kell ezt tegyük, mert egy 15 millió zsidóságu Hinterlandja van, amely ha akar, tud dolgozni annak megalapozásáért. Legyen jelszavunk „Made in Erec-Jiszráel” mint ahogy tette Németország a szükség óráiban és akkor gazdag és erős lesz Erec-Jiszráel!

Nem képzelt lehetőségek várnak megoldásra, ha a zsidóság hinterlandja segítségünkre lesz.

Azonnali és nagy tömegekben való kívándorlás oldhatja csak meg a kérdést. Nagy vagyonok vándoroljanak a biztos talajra és akkor a Zsidó Ország épülni és virulni fog.

Erdélyi zsidó leányinternátus Párizsban!!

Dr. Szarvas Jakabné vezetése alatt.

Párizs legszebb kertvárosában, Robinsonban szeptember 15-én nyílik meg az igen előkelő zsidó leányinternátus 14—20 éves leányok részére. — Az internátus gyönyörű 3 holdas park közepén fekvő 20 szobás villában van elhelyezve. Családi nevelés az összes európai nyelvek tanítása szakszerű tanerők vezetésével.

Mindenemű felvilágosítással és prospektussal **Dr. SZARVAS JAKABNÉ** Hatégy szolgál.

Azok a borsai izraelita magyarok

A kormány ez év decemberében akarja lebonyolítani a romániai népszámlálást. Ismeretes az, hogy az erdélyi magyar párt és sajtója ilyen alkalmakkor hangzatos jelszavakkal ölelik magukhoz az erdélyi zsidóságot. Most is a népszámlálás alkalmából nemes versengés indult meg egyes erdélyi magyar sajtó organumok között, hogy a kormány által támogatott cuzista hazafiasságtól agyon-sanyargatott erdélyi zsidóságot magához ölelje. *Sándor József* magyarpárti képviselő már nyilatkozott is. Nyilatkozatában azt mondja, hogy az erdélyi zsidóság magyar nemzetiségű, mert magyar anyanyelvű. És, hogy az egész erdélyi zsidóság magyar kultúrában nevelkedett fel, tehát nem is lehet más, mint magyar.

Nagyon jól tenné *Sándor József*, ha ilyen nagyfontosságú nyilatkozat megtétele előtt szétnézne az erdélyi zsidóság körében. Vegye a Magyar Párt tudomásul, hogy egész Máramaros zsidóságának, — mely az erdélyi zsidóság egyharmadát teszi — jiddis az anyanyelve. Temesváron például éppen egy birja a zsidóság a német nyelvet, mint a magyart. Ok talán német nemzetiségűek? És a mai erdélyi zsidó gyermekgeneráció, amely az iskolákban románul román kultúrát szív magába, román nemzetiségű? Hiszen Erdélyben tízezerrel vannak olyan zsidók, akik egyáltalán, vagy alig tudnak magyarul.

Még azt sem tudják magyarul kimondani, hogy magyar. Talán ezek is magyarok *Sándor József* és a magyar sajtó szerint? És a brooklyni magyarok gyermekei, kik amerikai-angol kultúrát szívnak magukba talán már nem magyarok?

Legszívesebben vennék, ha *Sándor József* nem ilyen alkalmakkor nyilatkozna, és a magyar sajtó nem ezzel mutatná ki a rokonszenvét a máramarosi (lásd polisi) és izraelita erdélyi vallású fajtestvéreivel szemben, hanem amikor Suceavan, Báltiban, Targu-Frumoson, Piatra-Neamton, Balceanan, Targu-Neamton, Jassiban, Clujon, Borsán és ki tudja még hány helyen püfölik a véletlenül izraelitának született magyarokat.

Már kezd neveltségessé válni ez az alkalmi

szeretet. Már nem vagyunk olyan iskolázatlanok politikailag, hogy hagyjuk magunkat az orrunknál fogva vezetni. Hogy egy kis magyar kultúrát is szívtak némelyek közülünk magukba, az tény. De mit kapunk mi ezzel a kultúrával. Igen ezt, amit vele kapunk, azt nem fogjuk elfelejteni sohasem. Még nem felejtettük el a polisi (lásd borsai) izr. magyarok kiutasítását fajtestvér országunkból. Sőt még az orgoványi, izsáki és más egyéb dunántuli rémségeket sem felejtettük el, melyeket Héjjas Iván, Prónay báró, Francia Kiss Mihály és más, mintegy 10.000 szeretett fajtestvérünk követett el ellenünk. A mi szeretett erdélyi más vallású magyar fajtestvéreink vezetőinek hallgatása e mellett, szinte egyetértő beleegyezésnek tűnt fel. Sőt ha jól tudom, valami korszakalkotó, magyar testvériségünket direkt bizonyító eljárást alkalmaztak magyar honi testvéreink, tanulni vágyó ifjaink támogatására. Ezt a kedves eljárást *numerus clauzusnak hívják*...

De azt sem felejtettük el, hogy milyen sok gondot fordítottak a mi r. k. és ref. magyar testvéreink a romániai antiszemizmus kérdésére. Igazán megkapó jelenet volt, amikor gróf Bethlen György, báró Szentkereszthy Béla és a többi fajtestvér parlamentereink harcba szálltak a parlamentben istennyilás Héjjas Iván, Salm és Prónay grófok románia szövetségeseivel — Cuzával. Minden chéderyerek tudja Borsától Kolozsvárig és Váradtól Borsáig, hogy milyen nagyszerű munkát végzett a Magyar Párt az erdélyi izraelita magyar

hífelekezet érdekében és milyen rettenetes harcok vannak a kormánnyal az izr. magyarok miatt. Sőt még arról is beszélnek a chéderekben, hogy a r. k. és ref. fajtestvéreink százezreket adományoztak borsai 2500 izr. magyar felségélyezésére. Téved a Magyar Párt és sajtója, ha azt hiszi, hogy a zsidóság hazug frázisoktól félre hagyja magát vezetni. Az erdélyi zsidóság nagyon jól tudja, hogy teljesen magára van hagyatva és ha segítségre van szó, csak a külföldi zsidóságra támaszkodhatunk. Az erdélyi zsidóság kellő értékére szállítja le az erdélyi magyar párt időszaki szeretetét. Az erdélyi zsidóság

Használt zsákok eladók a FLORA gyárnál.

Úcska tölgy és búkk hordók olcsón eladók Telefon 86

nak csak egy ut lehetséges. Az önálló népkisebbségi alapon való szervezkedés. És szívem egész melegevel hiszem, hogy az erdélyi, még zsidó gondolkodó zsidóság, mint egy ember a követezőképen fogja a népszámlálási ívet kitölteni:

Vallása: zsidó, állampolgársága: román, anyanyelve: jiddis (némely családnál magyar), nemzetisége zsidó.

A váradi — borsai akció eredménye

A borsai tűzkárosultak javára indított gyűjtés akció még nem nyert befejezést. Egyes körzetekben a gyűjtés még folyamatban van, másokban pedig a hét folyamán kezdődik csak el. Remélhetőleg héten az összes körzetekben az akció teljes befejezést nyer.

Az eddigi eredményt — a gyűjtés vezető bizottság által rendelkezésünkre bocsátott adatok alapján — alább közöljük. Megjegyezzük még, hogy az orth. hitközség a fenti bizottságtól szeperáltan, saját hatáskörében külön akciót indított, melynek adatait ezután még nem áll módunkban közölni, minthogy ez a gyűjtés sem nyert még teljes befejezést.

Kemény Gyuláné párizsi gyűjtése Lei 70.000
Orth. Izraelita Hitközség (gyors segély átutalás) Lei 30.000, Dr. Adorján Emil 10.000, Izr. Nőegylet M. A. Hitelbank, Erdélyibank Takptár 5000—5000
Mezőtelegi Hitközség 4500, Diószegi gyűjtés 4450
11. sz. gyűjtőív apró tét. 4.400, Rippner Vilmos 4.000, Egyesült Bank 3000, Agrár Bank 2500, Biharmegyei Bank, Polgári Takptár, Dreher Haggenmacher, Léderer & Kálmán, Reichard Dezső, Nussbaum Sámuel, Klein Adolf, Lechner József 2000—2000, Szigeti Pál, Nagyv. Leszámitoló Bank, Deutscher Ignác 1500—1500, Nagyv. Hitelbank, Nagyv. Takékpénztár, Dr. Kecskeméti Lipót, Grünwald Jenő, Dr. Konrád Béla, Kohn Dávid pék, Farkas István, Schönberger Armin, Lengyel István, Rosenzweig Lipót, Weisz Vilmos, Grosz Albert, Hegedüs Nándor, Heller & Deutsch, Vadas Jenő, Grünstein Dr. Ney Pál, Dr. Lévai Béla, Flegman Armin, Vándor Manó, Dr. Molnár Vilmos, Citrom László, Székely Ignác, Ungár Armin, Borgida József, Kohn Dávid bórkeresk. 1000—1000 Lei. Összesen 194.350 (folyt. köv.)

VEGYILEG tisztít mos vasal | férfi és női ruhák
Fehőrnemű, gallórnemű is van

BORGOS Bazár épület
vegyiltisztító Színház oldal.

Sávárşini Izraelita Hitközség.

Pályázat.

A sávárşini izr. hitközség pályázatot hirdet egy kántor-metsző rabbihelyettesi állásra, jövedelme havi 3000 Lei, 2 szobás lakás, konyha, kert és évenként 20 m² tűzifa. Megkivánjuk, hogy az illető kellemes hangú, jó megjelenésű 40 éven aluli, román állampolgár legyen és három elismert rabbittól kábulessze legyen. Az állás azonnal elfoglalható. Utiköltség csak meghívottnak térítettik meg. Pályázati köldje be bizonyítványok másolatait, tudassa család állapotát és fényképét.

Az előjárás

Schwartz Menyhértiné 1928-ban létesült orth. zsidó leánynevelő intézete Oradea,

Német és Francia társalgás.

az 1930—31 évre kibővített arányokban folytatja működését Kapucinus-n. 9 sz., az összes orth. zsidó és állami iskolák közelében. Szeretetteljes, gondos nevelés. Naponta 5-szöri bö és tápláló-étkezés. Állandó tanárnő és orvosi felügyelet. Idegen nyelvek. — Zene. — Kereskedelmi és Ipar-művészeti tanfolyam.

Beiratkozás már megkezdődött

PROSPEKTUS

PROSPEKTUS

H I R E K

Felelős szerkesztő WASSERSTROM SÁNDOR
A „Népünk” cikkeinek utannyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Ma-ptár 5690

Péntek, Elül 5, augusztus 29.
Szombat, Elül 6., augusztus 30.

Szombat bejövetele:

üzlet bezárás 7.—
gyertyagyújtás 7.10
I-tentisztelet kezdete 7.15
Szombat kimenetele 8.20

Heti glosszák.

Waiszlovich borsai filozófiája.

Ahol a főutcán lila minden redőny és aranycirádás a balkon, ott rezideál Waiszlovich. Nem Waiszlovich, ahogy elarisztokratázta nevét, hanem egyszerűen Waiszlovits a világhírű hotelos, aki összeveszett D'alberttel, Péchi Erzsivel, Mardaescu tábornokkal, Putty Lyával és mindenkivel, aki abba a csendes őrltek házába került, melyet szerencsére bezárt, boldog és gazdag tulajdonosa. Waiszlovits a híres, ki pincéjébe annyi kincset tartogat és kasszájába a milliókat.

Nagyon sajnáltuk, mikor a diákok megverték annak idején, mert utána nem maradt más, mint-hogy egy kicsit jobban hibbant az agya és egy bírósági akta, mely szerint Dr. Fischer Imrének sem akart fizetni a gyógykezelését.

Element hozzá a borsai akció kapcsán egy hölgy és egy ur. És kértek tőle szépen, illedelmesen, hogy adjon a félretett milliókból néhány ezer lejt. És Waiszlovits ur megtagadta az adakozást, azon a címen, hogy inkább a diákoknak adna, de nem a pájeszos zsidóknak, akik oly szakállasak és „piszkosak”. Nincs még egy Park-hoteljük sem és vagy 40-50 milliójuk. Hát zsidó az, ember az, akinek nincs legalább egy lilacirádás tuskulánuma? Azok a pájeszos borsaiak, úgy kell nekik, égjenek meg, égjenek le, őt ez nem érdekli.

Waiszlovits ur nem tartozik a zsidókhöz. Azokhoz semmi esetre sem, kik Vereckén jöttek be, de a III. osztályú ülés alatt puhították a húst, nem úgy mint Waiszlovich ur ősei, kik Árpáddal jöttek be lila lovon, arany kötőfékkel és fehér email bőrrel. A perzsaszőnyeget is ott hozta a nyergen, meg a szép francia cipőket, meg lila nyakkendőket.

Hát miért nem ütött ebbe a kemény koponyába nagyobbat az a diák? Waiszlovits ur kereskedőségdi allurjeiből hiába csinálnak regényhősi pózokat, egy elbizakodott, kis intelligenciájú ember, ki öregségére azt hiszi, hogy minden jól áll neki. A pénzhez még ilyen lilaságokat is mondhat, hogy felőle pusztulhatnak a borsaiak. Sőt minél többen, annál jobb. Szó ami szó, a Park szállodába nem mentek a borsaiak lakni. Nem mentek, mert nem volt rá pénzük, és mert pájeszük is volt. Nem eléggé előkelők Waiszlovits ur műveltségéhez. Kinek ez az ujjab csodabogara vagy rövidlátása csak azokat lepi meg, kik tőle többet vártak.

Hej de bizony! Ha lett volna egy menekült erdélyi tanító ébredő unokaöccse debreceni nagynénjének távoli rokonáról szó, akkor adott volna néhány ezer lejt.

Zsidóknak, borsaiaknak nem ad. Okos ember, komoly ember. Mit mondjunk még róla. Egy szót mondunk s abban minden benne van. Waiszlovits ur Nagyváradról. Címe: Bezárt Parkhotel.

A gazdag Waiszlovits. A „szegény” Waiszlovich.

* * *

Kétségbe kellene esnünk ha csak Waiszlovits-okból állana a világ. De szerencsére vannak még olyan érző szívű igazi lelkes asszonyok, mint az a váradi mérnőkné, ki párisi útján, a világforgatagban sem feledkezett meg arról, hogy itt nyomorognak zsidók, a magas hegyek tövében, és sirva kér kegyeret a gyermek és az őszbehajló hívős hajnalokon dideregnek ruha nélkül. Kemény Gyula, nagyváradi mérnök neje Párisban volt és 70.000 lejt gyűjtött össze a borsaiaknak. Azoknak a szerencsétleneknek, kiknek egy dugzagdag váradi ur, kiről fentebb írtunk, egy banit sem akart adni.

A legsötétebb éjszakában is dereng valahol egy fénysugár. Az emberi rövidlátás és szűkkeblőség kétségbe kellene ejtsen bennünket. De ott a reménysugár... Kemény Gyuláné szive az igaz zsidó asszonyi sziv, mely megrezdült a rettentő emberi szenvedések láttára és meghozta nagy áldozatát. Pénzt gyűjtött amerikaiaktól, meg franciáktól, kikkel összehozta a sors. Hetven ezer lejt gyűjtött. Köszönet a szenvedő borsaiak nevében és a magunk nevében, kik ezek után mégis hisszük, hogy az igazi zsidó sziv, a jótékony, az érző, a fájdalomra reagáló még mindig él és nem szűnik meg soha.

Köszönjük az emberiség nevében, hogy még hinni tudunk ebben.

NAGYVÁRADI ZSIDÓ FIU INTERNÁTUS

Prospectuskiváratra
díjtalanul küldünk!!

A nagyváradi társulati Kereskedelmi, az orth. Gimnázium és a zsidó Liceum igazgatóságaitól ajánlva.

Elsőrendű **עברית** ellátás. A tanulókat végzett szaktanárok készítik elő. Bármilyen iskolai és internátusi ügyben felvilágosítással szolgál az internátus igazgatója

Szilágyi Adolf zsidó liceumi tanár.

Ajelentkezéseket ajánlatos minél előbb eszközölni.

— **Lucien Wolf halála.** A nemzetközi vonatkozású zsidó közélet egyik legkimagaslóbb alakja dőlt ki szombaton éjjel az élők sorából. Londonban meghalt Lucien Wolff, a Joint Foreign Committee (Zsidó Külügyi Bizottság) főtitkára. Alig volt az utóbbi évtizedeknek olyan zsidó eseménye, amely valamelyes vonatkozásban ne állott volna Lucien Wolff személyével. Valóságos mentora volt a kelet-európai államok jogfosztottságban élő zsidóknak, akiknek egyenjogúsítási harcait az angol zsidóság politikai befolyásával támasztotta alá. Lucien Wolff eredetileg az újságírói pályán működött s élete végéig Anglia egyik legnagyobb publicistája volt. Mestere volt a diplomáciai stílusnak, a politikai tapintatnak és éleslátásnak, s ezért minden államférfi szívesen tárgyalt vele. Az utóbbi évek során a galut zsidóság valóságos külügyminiszterévé nőtte ki magát, akinek diplomáciai jegyzékeire olyan gond- dal és tisztelettel válaszoltak az egyes államok, mintha bármelyik nagyhatalom intézte volna hozzájuk. Alig van két hete annak, hogy egy ilyen jegyzékváltása történt Romániával. Hetvenhárom éves volt már, de még mindig fiatalos fürgeséggel és lelkesedéssel harcolt a zsidó ügyért. Halála váratlanul következett be, őszinte gyászba borítva nemcsak az angol, hanem az egész világ zsidóságát, amely emléket a legnagyobb fiai között fogja megőrizni.

— **Dr. Vértes Adolf, Timişoara—Temesvár,** augusztus 26. Az elmúlt pénteken a budapesti János-szanaszatóriumban hosszas betegeskedés után meghalt Dr. Vértes Adolf ügyvéd, az erdélyrészi Jewish Agency elnöke, a temesvári belvárosi zsidó hitközségnek évtizedeken át volt elnöke. A puritán közéleti férfiak életét élte. Mintaképe volt a becsületes, a közzért dolgozó férfiaknak. Egy nagy sziv, lendítő ereje állandóan alkotásokra serkentette. Bölcs, higgadt elme volt, soha egy elhamarkodott szavát nem lehetett hallani, minden alkotása is ennek a szellemnek a bélyegét viselte magán. Előrelátó volt és soha olyan alkotásba nem fogott, aminek mulandó jelentősége van. A zsidóságot intézményeiben lekötöni, fejleszteni és nemesíteni: ez volt az elve és ezért az elvért, fáradságot nem ismerő, töretlen energiával harcolt. Alkotóerejének és tudásának javát a zsidó reneszánsz nagy gondolatának szentelte. Azok között volt, akik a Bánátság kibontották a zsidó nemzeti mozgalom zászlóját. Ő volt az első elnöke a Bánáti Zsidó Nemzeti Szövetségnek, az ő nevéhez fűződik a temesvári zsidó liceum megalapítása. Később visszavonult az aktív cionista munkától, de mint a Jewish Agency elnöke újra kezébe vette az erdélyi Palesztina-munka irányítását. A hitközségi életben is korán szerepet juttattak neki. Mint a belvárosi előjáróság tagja, majd alelnöke minden felszólalásában egy-egy olyan eredeti ötletet, vagy javaslatot nyilvánított, amely minden alkalommal termékenyítően hatott példás módon fejlődő hitközségi életére. Ujjabban azzal a koncepcióval foglalkozott, hogy népi alapon egyesítse az egész erdélyi zsidóságot és ebből a célból zsidó kongresszust akart összehívni. Betegsége azonban a kiváló embert ebben a nemes törekvésében megakadályozta. Néhány hónappal ezelőtt Budapestre vitték súlyos gyomorfekélyvel a Jánost szanaszatóriumba, ahol — mint jeleztük — az elmúlt pénteken kilehelte nemes lelkét. Dr. Vértes Adolfot kedden délelőtt vitték örök nyughelyére.

— **Dr. Pistiner Jakab,** a csernovici kamara képviselője 49 éves korában hirtelen meghalt. Csak a legmélyebb és legigazabb emberi és zsidó szolidaritás hangján emlékezhetünk meg Pistiner Jakab-ról, aki bár életében politikai ellenfele volt a mi világeszméletünknek, de nála emelkedettebb, becsületesebb ellenfelet keresve sem találhattunk volna. Kora ifjúságától kezdve harcos katonája és „esze” volt a bukovinai szociáldemokrata mozgalomnak és az új impérium óta ő volt a romániai szociáldemokrata pártnak legkombattánsabb és legtehetsége-

sebb vezér-egyénsége, annak ellenére, hogy internacionalista hitvallása mellett százszázalékosan tartotta meg vérségi és népi kötelekeit a zsidósággal. Az ország munkásságának osztatlan részvéte kíséri sirjába és ebben a részvében osztozik Románia zsidósága is. Fiatalon bekövetkezett halála rendkívül tragikus körülmények között történt. Agitációs uton volt, amikor a vascauti vonaton szívszélhűdés érte és a 49 éves, agilis, elpusztíthatatlan energiájú zsidó munkászvezért holtan emelték le a vonatról, egy elhagyatott vidéki átlomáson.

— **A seinel Ceire Mizráchi** a múlt héten tartotta meg nagyszámu közönség mellett Herzl gyász-ünnepélyét. Dr. Tolnai Sándor a Ceire diszelnöke nyitotta meg és ismertette a Herzl munkáját. Zinger Géza a Ceire agilis elnöke magas szárnyalatu beszédében méltatta a Herzl törekvéseit és az egész zsidóság gyásznapjának mondja Herzl évfordulójának napját. Bendedikt Béla saját szerzeményei versét szavalta el a nagyszámu közönség meleg ünneplése mellett. Berkovits Árpád cháver 2 óras beszédében további lelkes munkára buzdította a Ceire tagjait. O. V.

— **A kolozsvári Mizráchi mitingje.** A kolozsvári Mizráchi-szervezetek vasárnap délelőtt mitinget tartottak a palesztinai zavargások évfordulója alkalmából az Uránia-mozgó termében, amelyet ez alkalommal szufolásig megtöltöttek az érdeklődők. A gyűlést Dr. Glasner Izsák, a Mizráchi alelnöke nyitotta meg, lendületes szavakban vázolta a nap jelentőségét. Klein Élijáhu arról a hősi harcról beszélt, amelyet a ehalucok a felheccelt arab hor-dákkal szemben folytattak. Ráth Efraim (Nagyvárad) a Mizráchi-szervezet főtitkára a Jisuv zsidóságának optimizmusára mutat rá, amely a mi jobb jövőnk legbiztosabb záloga. Palesztina az egyetlen ország, ahol nincs munkanélküliség. Végül Zirelsohn kise-nevi főrabbinak, a palesztinai eszrog érdekében kibocsátott felhívással foglalkozik, tiltakozva az ellen, hogy ma is akadnak zsidók, akik görögországi eszrogot használnak, melyhez zsidó vér és fájdalom tapad. Kasztner Rezső, az új zsidó lélekről beszélt, amelyet nem tör le, de új harcra és munkára serkent minden, a zsidóságot erő ujjab támogatás. A zsidó törekvések középpontjába a zsidó államot kell állítanunk és azon belül a zsidó többséget. Végül Glück Andor, a kolozsvári Zeire Mizráchi elnöke hatásos, tetszést arató beszédében felhívta az orthodoxiát, hogy támogassa munkájában a Mizrácht. A gyűlés a Hatikvah hangjai mellett, lelkes hangulatban ért véget.

— **A Nagyvárad Zsidó Fiuinternátus eredményei.** Az új iskolaév kezdete előtt a zsidó családok soraiban lázasan készítik elő az ifju embereket, a szellemi tudományok csarnokaiba való belépésre. A kor haladása mind súlyosabb terheket ró az ifju emberek vállaira, a segéd eszközök azonban ugyan abban a mértékben ritkulnak. Ilyen körülmények között érthető az a széleskörű érdeklődés, amely a nagyváradi zsidó Fiuinternátus iránt megnyilvánul, amely Szilágyi professor kitűnő vezetése mellett, pompás új generációt nevel az internátus elsőrendű pedagógiai módszerével. Nap-nap után érkeznek az internátushoz a felvételi jelentkezések az ország minden részéből és a zsidó szülők hálásak lehetnek Szilágyi professornak azért a hézagpótló eredményes munkáért, amit fiaik nevelése körül páratlan tudással és agilitással kifejt.

— **Eljegyzés.** Pollák Rellát eljegyezte Ullmann Miklós, Oradea. Minden külön értesítés helyett.

— **A nagyváradi és kolozsvári Mizráchi ifjuság f. hó 31-én** nagy kirándulást rendez Csucsára, mely alkalommal közös gyűlést fognak tartani. Jelenkezni Váradon, Spielmann Jenőnél, Ullmann palota, Mizráchi iroda, este 8-9 között. Kolozsváron, Nota Zámroninál.

ÜNNEPEKRE Női férfi kabátok tren-coathok
vegytisztítása és festése
megkezdődött
VÉGH-nél

TELEFON: 217.

Felvételi helyek: Bémer-tér 2. Lillom-u. 5.

Asémim Anachnu....

E rovatban olvastuk egy a helyicsoporthoz és egy a központ vezetőinek megnyilatkozásait. Mindketten szívüket verik, engesztelést kérve; bűnösök vagyunk...

A látszatnak úgy tűnik, mintha ezen két agilis vezető igenis belátja, hogy bűnösök, még is megkísérelik, az első a központra, az utóbbi pedig a helyicsoporthoz háritani a felelősséget és mindegyikük a maga előnyeire állítja be a tényezőket. Igen, mi eleget tettünk a magunkra vállalt kötelezettségeknek; úgy állítják mereven. A szigeti konferencia óta 10 bullettin, 13 új csoport és ez igen kielégítő tevékenység a központ részéről.

Kedves Elvtársaim! Nem kell elfelejteni, ha a szatmári helyicsoporthoz megalakította Seinin a Ceiré Mizráchit és a szigeti Felsővisón stb. ez nem a központ produktuma, ez csupán a helyicsoporthoz érdeme, de a központ felelős azon helyicsoporthozért, melyek nemtörődömsége folytán feloszlottak vagy egyáltalán nem tevékenykedtek.

Nem lehet továbbá azzal érvelni, hogy a mizráchi országi vagy hitközségi politikája akadályozott meg bennünket a munkálkodásban. Mit törődünk mi a Mizrachival? Mi teljesen függetlenek vagyunk, mások a mi feladataink és mi nem vagyunk arra hivatva, hogy orvosoljuk a Mizráchi bajait. Mi nem politizálunk! Azt sem tudom megérteni, hogy a mizráchi meggátolt volna bennünket a mi ügyeink végrehajtásában.

Nem! Bűnösök vagyunk, mert egy a központ, mint egyes helyicsoporthoz közömbösséggel viseltettek minden Mizráchi ügy iránt.

A központ nem oldotta meg a fejelem kérdését, engedte a helyicsoporthozat kedvük szerint működni, nem adta meg az irányításokat, nem dol-

gozott racionálisan még saját érdekében sem.

Tudjuk, a központ azzal fog védekezni, hogy nem állottak rendelkezésére elég anyagi eszközök, a helyicsoporthoz nem teljesítették kötelezettségüket stb. Igaz! De ezért a helyicsoporthoz bűnösök? Miért nem élt a központ kellő szigorral és miért nem helyezte el a kellő szankciókat? Hol a fejelem? Vagy van fejelem, vagy nincs! Ha van létjogosultságunk, legyen fejelemzettség.

Ami pedig a tevékenységet illeti: Mennyi új helyicsoporthozt alakított a központ? (nem a helyicsoporthoz) És amikor a szigeti Ceiré Mizráchi vetette magára az iniciatívát és létesíteni akart Erdélyben egy Mizráchi Chaluc-telepet, találtunk-e megértést, egy a központ mint a helyicsoporthoz részéről? (Szatmár kivételével) Még egy bátorító szó sem, eltekintve anyagi hozzájárulásokról.

Nem értettek meg bennünket. Elfelejtettük feladatainkat. Elfelejtettük Rav Meir Berlin szavait, hogy „az ifjúság feladata emberanyagot küldeni Palesztinába, mert csak azzal rendelkezik”.

Hachsara, Állijah és ennek lehetőségeinek megteremtése a mi feladatunk és nem politizálni, konferenciálni, határozatokat hozni és a Zs. N. Sz. politikáját folytatni. Szervezkedni és fejelemzet megteremteni a mi legnagyobb feladatunk. Egy egészséges vezetést és egy szilárd kapcsolatot a helyicsoporthozokkal, kell megteremtenünk.

Sok feladatok és kérdések várnak megoldást a második konferenciától és minél impozánsabbnak és szödbnek ígérkezik a konferenciánk, annál kellemetlenebb lesz majd, tevékenység és munkálkodás helyett kiabálni, „bűnösök vagyunk”.

Izrael Ali

Apró hírek.

Hamburg. A hamburgi, altonai és wandsbecki hitközségek a Sómré Sabosz-világszövetséggel karöltve demonstrációs gyűlést tartottak, melyen a német zsidóság kiválóbbjai tiltakoztak a Népszövetség által tervbe vett naptárreform ellen és kifejtették, hogy a reform jogtalanul sért évezredek tradíciókat, anélkül, hogy a kitűzött célt megközelítené.

Varsó. Dr. Bernhard Hausner mizrachista, a palesztinai lengyel kereskedelmi ataché, a kormánytól megkapta a lengyel becsületrend tisztii keresztjét.

Lyon. Négy pokol gépet talált a rendőrség a zsidó üzletek előtt elhelyezve. A nyomozás megállapítása szerint a tettet horogkeresztesek, vagy elmebetegek követték el.

Oroszország. A tulai tartományi törvényszék fejelemre méltó ítélettel lepte meg a kulturközvéleményt. Négy munkást kényszermunkára, hármát pedig 2 évi fegyházra ítélte, antiszemita atrocitások miatt. A szovjet lapok további adatokat sorolnak fel arra, hogy az orosz kormány nem tűri és a legenergiusabban fojtja el az antiszemita megnyilvánulások mindegyikét. Így történt meg, hogy wiboski textilgyárból azokat a munkavezetőket, akik tétlenül néztek, hogyan inzultálja néhány munkás egy zsidó munkás feleségét, a kommunista gyári kamara kizárta és a bíróságnál folyamatba tette a feljelentést ellenük. Az idézett szovjet lap cikke végén megjegyzi, hogy ebből is kitűnik, hogy Oroszországban szó sem lehet antiszemizmusról, csak általánosan megszervezett atheista mozgalom van.

Genf. A schweizi antiszemita társaság, a „Ress Helvetica” az antiszemita agitációra jellemző felhívást intézett most a lakossághoz. A kiáltvány hadat üzen az I. „Zsidó” internacionálénak, a szabadkőművességnek, a II. „zsidó” internacionálénak, a szocializmusnak, és a III. „zsidó” internacionálénak, a kommunizmusnak.

Berlin. A német zsidóságot annyira megrázták az antiszemitizmus újabb előretörései, hogy a berlini zsidó hitközség fontos lépésre szánta el magát. Legutolsó előjárásági ülésen azt a határozatot hozta, hogy egységes védekezési frontot létesít az antiszemitizmus ellen. E célból elhatározta a berlini hitközség, hogy megteremti a békét a különböző zsidó pártok között. Felhívta pártkülönbség nélkül az összes németországi zsidó szervezeteket, hogy két-két tagjukkal képviseltesék magukat egy tanácskozáson, mely ezt a belső békét akarja megteremteni. Ennek a tanácskozáson eredményeképpen a német zsidóság egységes defenzív frontot fog alkotni az antiszemita mozgalmak ellen.

Jeruzsálem. Rövidesen megjelenik a „Hamis-pot” című folyóirat, mely nyilvánosságra hozza mindazon ítéleteket, amelyek a felsőbírósg által Palesztinában hozták. A folyóirat egyébként foglalkozni fog jogi kérdésekkel is. A lap kiadója Dr. E. Eisenstadt.

Jeruzsálem. A Mohamed proféta születési évfordulója augusztus 7-én zavartalanul múlt el.

Az Émek melletti zsidó kolóniák egyikében egy ismeretlen tettes merényletet követett el Alexander Glücksohn zsidó kolonista ellen. A leadott három revolver lövés Alexander Glücksohn-t életveszélyesen megsebesítette.

Dr. Daniel Elkana, az első zsidó, aki visszatért Chebronba.

A Petach-Tikvah kolónia közelében egy leipzig Cionista társaság érdekltségében 200 dunam narancs ültetvény áll feldolgozás alatt. Az ültetvény a modern gazdasági eszközök legkiválóbbjaival van megművelve, úgy, hogy üzletileg is kitűnő jövedelmi forrása az érdekltségnek. A társaság kizárólag zsidó szervezett munkásokat foglalkoztat.

Az Aguda képviselőjében, Rabbi Sonnenfeld vezetésével egy küldöttség kereste fel Sir Davis főbíró helyett, ahol Rabbi Jozsef Ch. Sonnenfeld, testülete nevében kijelentette, hogy az Aguda minden jelentős kérdésben a palesztinai zsidóközösség utját erősíti.

A palesztinai kormány az „Al Haggat” arab politikai napilapot, abból az az alkalomból hogy az egyiptomi Zaki pasa lázító beszédét leköszölte, amelyben a Saffed és Hebron gyilkosait hőskönn nyilvánítja, betiltotta.

Augusztus 11-én Tel-Aviv lakossága tömegesen kereste fel az egy évvel ezelőtt meggyilkolt 6 zsidó áldozat sírját.

A Jeruzsálem városi tanácsa határozatilag tiltakozott az ujonnan megalakult „Tósáv” zsidó szervezet ellen, amely az önálló zsidó városi tanács megteremtésén fáradozik.

A Jewish Agency elhatározta, hogy a Jezreel völgyében az egerek által károsult gazdáknak tizezer font sterlinget folyósít.

Prága. Dr. Ernest Schwarz-ot a prágai német egyetem, az ő német nyelv és alkotmánytan örök professzorává avatta. Ernst Schwartz 35 éves és zsidó.

Bern. Itt ülésezik jelenleg zsidó képviselők részvételével, a nemzetközi békebizottság, ahol előkészítik a közeljövőben megtartandó nemzetközi békekonferenciát.

London. Dr. Rabbi Nurok — Mizráchi vezérfejt, — a leit parlament kiküldöttje, az Interparlamentaris Unio 27-ik konferenciáján Londonban kinyilvánította, hogy a keleti országok közül csak Lett és Esztországban bír a zsidóság kulturális önrendelkező joggal és egyedül ezekben az országokban kap állami szubvenciót.

Melbourn. A napokban halt meg itt miss Moris Jakobs, egy 100 éves zsidó asszony, kinek férje az elmúlt évben 103 éves korban halt meg. A házaspár a Viktoria-vidék első uttörői közé tartozott, ők alapították Geelong városát. Jakobsék 22 unokát, 1 ükunokát hagytak hátra. Egyik fiuk Salamon Jakobs, Geelong város jelenlegi polgármestere.

Oslo. Az itt ülésező Skandináv Zsidó Ifjúsági Szövetség kongresszusa kemény hangú tiltakozó táviratot küldött az angol kormányának, a palesztinai bevándorlás megtiltó rendelkezés ellen.

Felhívás.

Értesitem a n. é. közönséget és a t. vevő-körömet, hogy modernül felszerelt orth. koser szalámi hentesárugyáramban s legjobb minőségű készítmények jönnek forgalomba hozva, Szives pártfogást kér

MARTIN PÁL jun.

חנות חסה חנות חסה
CLUJ, Piața Mihai Viteazul 25.

Nyugodtan fog aludni, ha

EXPRESS POLOSKA irtót

használ. Kapható:

STERN S. ENDRE

Egy üveg
ára 15 Lei

CÉGNÉL ORADEA, Zöldta-u. 10.

Telefon: 378.

Téli szörme különlegességeim

megerkeztek, azokat a legolcsóbb árban becsátom a nagyrebuszt vevőközönség rendelkezésére. Szives pártfogást kér

Oradea, Nagypiac-tér 14. **Ungár Benő**
szőcs és szörmeáruháza

חנות חסה Restaurant NÓTA Cluj

Ha Clujra jön, keresse fel az ujonnan megnyílt orth. koser

Vendéglőmet Str. Dubalarilor v. Timar-u. 7.

a főpostával szemben levő szamosmenti-ucca

ahol izletes koszt, olcsó árak pontos kiszolgálás, garantálják vendégeim meglegedését. Esküvőket vállalok, Szives pártfogást kér

Utazóknak 10% árengedmény.

Restaurant NÓTA Cluj

SCHÜCK orthodox fiu internatus

BUDAPEST, VII. Kertész-u. 33.

A jövő tanévre kibővített aranyokban nyílik meg. Az összes elemi és középiskolák közelében.

Szeretetteljes gondosság!

Idegen nyelvek! Orvosi felügyelet!

Naponta ötszöri garantált bőséges jó koszt!

Méltányos díjak! Külön számla nincs!

Folyó tanévben félbentlakók még elfogadhatnak

Az egészség a legdrágább kincs és ennek a megszerzése és megtartása a paptamási-i

LITHYNIA

ásványvíz rendszeres ivása által érhető el.

Kapható mindenütt.

Főlerakat: Str. Nicu Filipescu (Szarvas-sor) 23.

TELEFON: 1-76

Ha igazán jól akar étkezni, keresse fel a

negyven éve fenálló országos hírd

GROSZ-féle orth. חסה vendéglőt

Oradea, Zöldta-u. 10 szám alatt és Timișoara, Lloydsor II. hol figyelmes kiszolgálás mellett a legjobb ételek és italok a legolcsóbban kaphatók.

Olcsó havi abbonama. Lakodalmak bankettek s egyéb alkalmak rendezését legelőnyösebben vállalják

Nagy áresés a zsirpiacon

Az egész országban csakis én szállítom a legfrisebb, nyáron olvasztott

חנות חסה LIBAZSIRT חנות חסה

a legolcsóbban, vasuton és FRIEDMANN SAMU postán, saját bödönömben. Oradea, Guza Voda 6

A legszebb !! Zománccfényű gallérokat

tisztítja a

KLEIN Gőzmosóda

Szent János ucca. 4.

חנות חסה ORTH. חנות חסה

AMSEL VENDÉGLŐ

Tulajdonos: STERN SAMUEL

ORADEA, Piața Mihai Viteazul (Nagypiac-tér) 7.

Kiadja; WASSERSTROM SANDOR